

Låt kommunerna bära kostnaden för skattehöjningar

Nya Wermlands-Tidningen den 22 juli 2026

Kommunalskatten är en central del av den kommunala självstyrelsen. Men självstyrelse förutsätter ansvar: den kommun som väljer en högre ambitionsnivå bör också låta de egna invånarna bära kostnaden.

Så fungerar det inte i dag. En kommunal skattehöjning betalas inte fullt ut av kommunens egna invånare. En del av kostnaden hamnar hos staten och hos andra kommuner. Det innebär att höga kommunalskatter subventioneras.

En statlig utredning föreslog nyligen en kommunalskattebroms. Kommuner och regioner som höjer skatten ska under tre år betala en avgift. De som sänker skatten ska få ett motsvarande bidrag. Det är rätt tänkt. Men förslaget är inte tillräckligt långtgående. Eftersom de systemfel som driver upp kommunalskatterna är permanenta bör också skattebromsen vara permanent, skriver jag i remissvar till utredningen.

Det finns tre problem med dagens system.

För det första är jobbskatteavdraget knutet till kommunalskatten, samtidigt som det är statligt finansierat. När en kommun höjer skatten ökar jobbskatteavdraget automatiskt. Staten betalar därmed en del av kommunens skattehöjning. Om kommunen sänker skatten minskar istället jobbskatteavdraget, vilket gör skattesänkningen mindre märkbar för invånarna.

Utredningen föreslår att detta rättas till genom att låsa den kommunalskattesats som används i jobbskatteavdraget till 2026 års nivå. Det är ett bra förslag. Framtida kommunalskattehöjningar bör inte subventioneras genom ett högre jobbskatteavdrag.

För det andra är kommunalt finansierad konsumtion gynnad i momssystemet. Privat konsumtion är som huvudregel momsbelagd. Konsumtion som finansieras via kommunen är det inte. Det gör kommunal konsumtion billigare relativt privat konsumtion.

För det tredje gör det kommunala utjämningssystemet att kommuner knappt påverkas om den egna skattekraften försvagas. Om en kommunal skattehöjning leder till färre arbetade timmar och därmed lägre beskattningsbara inkomster kompenseras kommunen nästan helt genom utjämningssystemet. Kostnaden faller istället på de andra kommunerna. Dessutom påverkas statskassan. Om det blir mindre lönsamt att arbeta faller intäkterna från arbetsgivaravgifter och andra statliga skatter. Dessa effekter beaktas inte i det lokala skattebeslutet.

Kommuner och regioner ska även framöver kunna höja skatten. En skattebroms innebär bara att de kostnader som i dag vältras över på staten och andra kommuner syns i den lokala kalkylen. Det stärker snarare än försvagar den kommunala självstyrelsens ansvarssida.

Jacob Lundberg